

Beemsterlingen en hun kermisweek

BEEMSTER — Het belang van de springplank-dagen van een echte feestweek wordt door sommige mensen wel eens onderschat. Dit zijn de dagen dat er aangepoot moet worden! De sterke jongens van de buurt — uitsluitend die van een jaar of elf — komen dan met opgestroopte mouwen uit hun wekenlange mobilisatie tevoorschijn. Vanaf het moment dat de eerste deuren van de grote kermiswagens worden opengezwaaid tot het belangrijke ogenblik dat de heer A. C. Bakker, voorzitter van de Beemster Gemeenschap, de 27e Beemster feestweek officieel opent, wordt er gewerkt op de buurt. Balken worden neergelegd, stukken zeil opgehangen en kisten weggedragen, het grut van onder de tien moet op afstand worden gehouden en bij de kermisbaas moeten vrijkaartjes en munten worden versierd.

Een van die 11-jarige vrijwilligers is Dik Trom. Hij heeft dat beetje werk er wel voor over: „Je amuseert je eigen een beetje in de kermisweek. En ik heb er geld voor opgespaard doordat ik kranten wegbreng, en ik doe allemaal klusjes en zo. Een heleboel. Ik heb nou ongeveer 50 gulden.” Voor de krant wil Dik een dubieuze waarheid onthullen: „Dat ga ik niet allemaal opmaken, hoor. Ik probeer ook nog wel iets over te houden.”

Stilte

Vrijdag staat eigenlijk alles er al. Er is in deze stilte voor de kermisstorm niet veel meer te doen. De kermisexploitanten zitten gedempt met elkaar te praten op het trappetje van hun woonwagen en 't vrijwilligersleger is nog grotendeels aanwezig om de boel 'n beetje na te lopen. Je weet nooit wat er op het laatste moment nog fout kan gaan. Bovendien moet het grut van onder de tien nog een tijdje op afstand worden gehouden.

Marco (8), Axel (4) en Karin (5) staan daarom vrij veilig voor het raam van de winkel van bakker Bakker op hun drop te kauwen. Marco vindt met volle mond en zwarte lippen dat de kermis zo fijn is „omdat-ie ieder jaar weer komt”. Hoe zit het met de financiën? „Och”, zegt hij schouderophalend, „ik vraag gewoon geld voor de kermis, meestal krijg ik dan een gulden.” Karin is zo ver nog

niet. Ze gaat meestal 's middags even met haar moeder.

Dat was dan de mening van de jeugd. Maar hoe denkt de oudere garde over die potentiële heksenketel? De heer J. Rus (82) uit het bejaardencentrum Middelwijck, die in vroeger jaren een alom benijd molenvanger moet zijn geweest, kan er nog best voor warm draaien. Zittend op een van de fotogenieke bankjes van het marktplein zegt hij: „Ik vind het reusachtig. De vrijdag, hè, dan is het voor ons. Dan hebben wij een mooie middag. Als we de wedstrijd gehad hebben, gaan we altijd alle kramen rond. Overal mogen we gratis in. Dat doe ik dan ook, natuurlijk. In de botsautootjes, in de spin, en schieten doe ik ook. Ik heb het nou vier keer meegemaakt, ik ben al weer vier jaar bij de steenwerpers. Altijd de vrijdag, hè? Dan gaan de kermisexploitanten ons tracteren”.

Moe

Is er echt helemaal niemand op de buurt die de komst van de kermiskaravaan met lede ogen heeft gadegeslagen? Een van de omwonenden misschien? Mevrouw De Jong in drukkerij Hoogcarspel, op nauwelijks 30 meter afstand van het naderend feestgewoel, kennelijk niet. Ze zegt: „Ik vind het leuk dat-ie komt. Het is echt weer even wat anders. Maar aan de andere kant vind ik het ook wel weer goed dat-ie weggaat na een week. Die maandag na de kermis zeg je dan: god, wat is het stil. Dan gaat iedereen vroeg naar bed, iedereen is moe”.

Inventaris

Alles staat klaar. De autoscooters van J. J. van Dam, de zweefmolen van neefje A. W. J. van Dam, de draaimolen van andere neefje C. van Dam, de spin van de gebroeders Valentgoed, het schuifspel van De Jager, de eetkraam van Van Wijk, de snoeptent van onze onvolprezen Koetje, de schiettent van Daufin, de grijpautomaat van Dörenberg, de ollebollenkraam van Gouke en de kop van Jut van Wiebrecht. Maar daarmee zijn we er nog niet. Klaas Mulder in zijn café, Cor Stebeling een einje verder in zijn café en Ab Kaan in Het Heerenhuis poetsen hun bierglazen voor de zoveelste maal per

eens op. Ze zullen veel worden gebruikt de komende week. Die bierkent naast Jansen? Och, het is zo druk, dat geeft niks. Mensen zat.

Ouverture

Zondagmiddag gaat de kermisweek weer beginnen. Langzaam loopt de sportdag, die voor de eenzame verandering op de ijsbaan wordt afgezwet, over in het vertrouwde geloof van de spin en de hevig concurrerende hits uit de speakers van de verschillende kramen. Eerst is het voor de hele kleintjes, die met gulden of kwartjes of met niks, maar dan hangen ze meestal aan de hand van vader of moeder, de buurt opgaan. Vader zucht. Ze willen overal in. Tegen een uur of zeven zullen weer andere geluiden te beluisteren zijn. Snelle bromfietsen uit alle Waterlandse windstreken met uitlaten op alle toonhoogten racen dan het dorp binnen. Hun bazen gaan feesten op de Beemster kermis. Tot diep in de nacht. Pas als het donker is en er steeds minder botsautootjes de baan opgaan, breken voor hen de ware uren aan. Het gerinkel van bierglazen klinkt, er wordt errie-errie gespeeld op het kruispunt. De jongens zonder vrouwelijk gezelschap nemen er nog een in het café, de anderen proberen hun vracht mee te tronen naar de ijsbaan, naar de speeltuin of naar het grintpad rond het voetbalveld. Als het maar donker is en de drukte van de kermis voor onbepaalde tijd heel ver weg. Veel vaders, die de volgende morgen weer om half zeven op moeten, maar toch nog niet kunnen slapen, zullen dan weer voor het raam van hun slaapkamer staan.

Zuipbende

De leden van het vrijwilligersleger gaat nog niet in de cafés. Hebben ze dan, op hun toch al vrij gevorderde leeftijd, nog geen belangstelling voor het vrouwelijk schoon? Even grijnzen ze. Dan zegt Dik Ton: „D'r lopen wel aardige stukken bij, maar ik ga nooit naar binnen. Het is er een zuipbende.” De jongens vinden de botsautootjes nog steeds het meest aantrekkelijke kermisonderdeel: „In de botsautootjes ken je mekaar lekker rammen. Soms zit je gewoon onder de andere wagen.”

Ook onverbrekelijk verbonden met de kermisweek is het centen zoeken na afloop. „Och”, zegt Dik Ton, „ik heb het wel gedaan, hoor, maar je vindt toch nooit wat.” Dat is zijn vriendje Henk Meester (ook 11) beslist niet met hem eens: „Ik heb wel eens bij elkaar 25 gulden gevonden. Overal lag wat. Een keer vond ik een briefje van tien gulden. Onder de hijskraampjes keken we en onder de botsautootjes, overal.”

Ten slotte is het weer zondag. Dan is de week voorbij, je portemonnee leeg, je buik vol, je zin om weer aan de slag te gaan nihil en je verlangen naar de 28e Beemsterweek van volgend jaar bijzonder sterk.

HARRIE AARDEMA